

View results

Respondent

21

Anonymous

38:49

Time to complete

1. Huvudförfattarens namn *

Catharina Gustavsson

2. Huvudförfattarens lärosäte *

Centrum för klinisk forskning Dalarna, Uppsala Universitet

3. Huvudförfattarens e-postadress *

catharina.gustavsson@regiondalarna.se

4. Ev. medförfattares namn och organisationstillhörighet

Stefan Johansson, KTH Kungliga Tekniska Högskolan och Begripsam AB

5. Jag/vi önskar presentera i följande format (flera val är möjligt): *

☒ Muntligt

☐ Poster

6. Jag/vi önskar presentera på (ett val är möjligt): *

☒ Svenska

☐ Engelska

7. Titel på abstract *

Samskapande forskning med extremanvändare i forskningsprogrammet CoDeAc

Bakgrund: eHälsa som strategi för att hantera framtida demografiska utmaningar med en åldrande befolkning, förutsätter att vårdens digitala tjänster kan användas av stora andelar av befolkningen, särskild av de som är multisjuka och har stora och livslånga vårdbehov. Hittills är det tvärtom de som behöver mest vård som använder eHälsotjänster minst(1,2). Det finns idag otillräcklig vägledning och metoder för hur man involverar användare med funktionsnedsättning och långvariga sjukdomar i utveckling av eHälsotjänster(3). Dessa personer bidrar med det vi kallar extremanvändarperspektiv till designprocessen.

Syfte: I forskningsprogrammet CoDeAc, Co-Design for Accessibility(4), har vi i ett flertal studier satt fokus på extremanvändarperspektivet genom att utveckla metoder och vägledning för samskapande av eHälsotjänster tillsammans med personer som har de största svårigheterna att använda tjänsterna. Utgångspunkten är att när tjänsterna fungerar för användarna med de största svårigheterna kommer de att fungera för alla användare.

Metod: Studierna är teoretiskt förankrade i Participatory Action Research(5), Participatory Design(6) och Value Sensitive Design(7). I forskargruppen CoDeAc ingår medlemmar i Begripsamföreningen(8) och Funktionsrätt Skåne(9), vilka har levd erfarenhet av funktionsnedsättning och långvariga sjukdomar. Vi har arbetat samskapande i hela forskningsprocessen: från generering av prioriterade forskningsfrågor till dataanalys och resultattolkning. Vi använder workshops, prototyper och digitala samarbetsytor för samskapande datainsamling och dataanalys.

Resultat: Vi har utvecklat ett empiriskt grundat ramverk för användarmedverkan i samskapande designprocesser med teman: deltagandegrunder, deltagandeetik och deltagandepraktik, och 11 vägledande principer(10). Vi har beskrivit vår metod för samskapande med extremanvändare(11,12). Vi har beskrivit hur man kan arbeta med samskapande via online workshops med personer som vanligtvis är utestängda från sådant samskapande pga att de har svårt att använda digitala tjänster(13). Vi har utvecklat en vägledning för kognitivt tillgänglig digital design, riktad till designers och utvecklare av digitala tjänster(14).

Slutsats: Våra metoder för samskapande med extremanvändare skapar förutsättningar för genuin användarmedverkan i forskning och utveckling.

Referenser:

- 1.Pettersson, etal. Disability digital divide: survey of accessibility of eHealth ...people with and without impairment. BMC Public Health. 2023;23(1):181.
- 2.Pettersson, etal. Accessibility of eHealth Before and During the COVID-19 Pandemic Among People With and Without Impairment: Repeated Cross-Sectional Survey. JMIR Public Health Surveill. 2025;11:e64707.
- 3.Jonsson, etal. Development and Evaluation of eHealth Services Regarding Accessibility: Scoping Literature Review. JMIR. 2023;25:e45118.
- 4.CoDeAc. www.codeac.se
- 5.Macdonald. Understanding Participatory Action Research. Canadian Journal Action Research. 2012;13(2):34-50.
- 6.Sanders, etal. Co-creation and the new landscapes of design. Co-design. 2008;4(1):5-18.
- 7.Friedman, etal. Value Sensitive Design. MIT-Press; 2019.
- 8.Begripsam AB och Begripsamföreningen. www.begripsam.se
- 9.Funktionsrätt Skåne. www.funktionsrattskane.se
- 10.Johansson, etal. Co-Designing with Extreme Users: A Framework for User Participation.... Scandinavian Journal Disability Research. 2023;25(1):418-30.
- 11.Johansson, etal. Användarmedverkan i praktiken, hur gör man? Medtech4Health. Report-2024.
- 12.Jonsson, etal. A collaborative approach to the evaluation of cognitive accessibility of a conversational agent for public healthcare. Interacting with Computers. 2025;1-18.
- 13.Johansson, etal. User participation in co-design – requirements for accessible online collaboration. Behaviour & Information Technology. 2025;1-16.
- 14.Johansson, etal. ICF Core Set for designing Cognitive Web Accessibility, bridge between design and implications for cognitive impairments. UAIS. 2025; [Accepted 250825].